

Mei elkoar fierder.

Met elkaar verder.

VERKIEZINGSPROGRAMMA 2026

publieksversie

WAADHOEKE

VOORWOORD

Politiek is voor mij geen doel op zich. Ik doe dit werk omdat ik geloof in mensen en in wat we samen kunnen betekenen. Mensen leven niet los van elkaar. We horen bij elkaar. In gezinnen, in dorpen en wijken, op plekken waar je elkaar kent en elkaar ontmoet.

In Waadhoeke zie je dat elke dag. In de kerk, waar mensen naar elkaar omzien. Op de voetbalclub, waar jong en oud samenkomen en vrijwilligers het verschil maken. In de muziekvereniging, waar samen oefenen zorgt voor plezier en verbondenheid. Dat is de mienskip. Daar leren we om voor elkaar te zorgen. Daar voel je je thuis.

Deze manier van kijken herken ik ook in het denken van Henri Bontenbal, zoals hij dat beschrijft in zijn boek *Het kan écht anders*. Hij laat zien dat een samenleving sterker wordt als mensen zich met elkaar verbonden voelen. Niet ieder voor zich, maar samen. Die verbondenheid is waardevol, maar staat ook onder druk. Jongeren vinden moeilijk een woning en vertrekken. Ouderen kunnen niet doorstromen naar een kleinere woning en hebben soms minder mensen om zich heen. Verenigingen zoeken vrijwilligers. Dat raakt mij. Want als die verbanden zwakker worden, raakt dat ons allemaal. Dan wordt dat ene leuke toernooi niet meer georganiseerd, of dreigt het dorpshuis te verdwijnen.

Ik geloof dat ieder mens telt. Niet om wat je doet of verdient, maar om wie je bent. Daarom wil ik een gemeente die dichtbij staat. Een gemeente die luistert, helpt waar nodig en ruimte geeft aan initiatieven van inwoners en verenigingen. Geen overheid die alles overneemt, maar één die ondersteunt en vertrouwen geeft.

Vanuit die overtuiging ben ik lijsttrekker voor CDA Waadhoeke. Onze waarden – zorgen voor elkaar, verantwoordelijkheid delen en goed omgaan met wat ons is toevertrouwd – zie ik elke dag terug in onze dorpen en stad. Dit verkiezingsprogramma sluit daarbij aan. Het gaat over wonen, zorg, onderwijs en leefbaarheid. Maar vooral gaat het over samen leven.

Met dit programma nodig ik u uit om samen verder te gaan. Met vertrouwen in elkaar en met oog voor de toekomst van Waadhoeke.

Mei elkoar fierder – met elkaar verder.

Marijn Kamerling, lijsttrekker CDA Waadhoeke

ONDERWIJS

Onderwijs geeft kinderen en jongeren kennis en vaardigheden mee. Op school leren kinderen ook wie ze zelf zijn, hoe ze met anderen omgaan en wat hun bijdrage aan de samenleving kan zijn. CDA Waadhoeke vindt het belangrijk dat alle kinderen in Waadhoeke toegang hebben tot kwalitatief goed en inclusief onderwijs. Dat onderwijs moet plaatsvinden in gebouwen die eigentijds zijn: flexibel te gebruiken en duurzaam in energieverbruik.

We zorgen voor een goede brug tussen school en werk, door intensieve samenwerking met bedrijven en scholen. Daarmee geven we jongeren baanperspectief en dragen we bij aan een goed functionerende lokale economie, waarin personeelstekorten zo klein mogelijk blijven.

SPORT

Sport is goed voor ons fysieke en mentale welzijn en verbindt ons met elkaar. Daarom wil CDA Waadhoeke sporten voor iedereen toegankelijk en aantrekkelijk maken. We doen dat onder meer met het Sportpaspoort, dat kinderen inzicht geeft in hun beweegvaardigheden en motivatie. Ook breiden we de Sport- & Cultuurfondsen uit, zowel voor de jeugd als voor volwassenen. Verder zorgen we dat de openbare ruimte uitnodigt tot bewegen, bijvoorbeeld met goede wandel- en fietspaden en aantrekkelijke sport- en speelvoorzieningen in de buurt.

Sportvelden vervangen we 1-op-1, met maatwerk. Bij vervanging en onderhoud van sportvelden en sportaccommodaties zorgen we voor verduurzaming.

TAAL & CULTUUR

Taal en cultuur vormen de kern van onze identiteit. Daarom koesteren we die. Bij de toekomstbestendige doorontwikkeling van De Koornbeurs zijn onze speerpunten culturele waarde, samenwerking en financiële haalbaarheid. We stimuleren brede samenwerking tussen culturele instellingen en ondersteunen amateurverenigingen en organisaties voor stad- en streektalen. Daarnaast geven we steun aan projecten die ervoor zorgen dat de orgels in Waadhoeke bespeeld blijven.

LEEFBAARHEID

Een veerkrachtige gemeenschap maken we samen. CDA Waadhoeke ondersteunt bestaande voorzieningen en initiatieven die de gemeenschap versterken. We vinden het belangrijk dat ieder dorp of wijk een eigen ontmoetingsplek houdt en geven extra aandacht aan het onderhoud van dorpsparken. We zorgen voor meer geld voor de dorpen- en wijkenfondsen, waarmee inwoners in hun leefomgeving kunnen investeren. We brengen actief de mogelijkheid voor bewoners onder de aandacht om zelf het beheer van voorzieningen over te nemen ('Right to Challenge').

In het kader van een plezierige en aantrekkelijke leefomgeving investeren we daarnaast in educatieprojecten rond biodiversiteit op scholen. En we zetten ons in voor een latere treinverbinding in het weekend.

ZORG & WELZIJN

Ouderen wonen langer thuis. Het is belangrijk dat ze daarbij de ondersteuning en eventueel de zorg krijgen die nodig is. Dat kan variëren van een cursus valpreventie of thuiszorg tot dagbesteding of respijtzorg voor mantelzorgers. CDA Waadhoeke vindt het belangrijk dat de gemeente die ondersteuning mogelijk maakt. We kijken kritisch naar het aantal aanbieders in de thuiszorg: kan het overzichtelijker en doelmatiger? Bij de steun voor mantelzorgers hebben we specifiek oog voor jonge mantelzorgers.

Ook gezinnen en kinderen hebben soms een steuntje in de rug nodig om volop te kunnen meedoen in de samenleving. Daarom breiden we het Kindpakket uit en zorgen we dat energiecoaches inwoners kunnen helpen bij bijvoorbeeld energiebesparing of het aanvragen van subsidies voor energiebesparende maatregelen. Om mee te doen, is kunnen lezen en schrijven ook belangrijk. CDA Waadhoeke geeft initiatieven tegen (digitale) laaggeletterdheid volop steun, ook financieel.

We vinden het belangrijk dat zoveel mogelijk mensen werken. Daarom bieden we actieve hulp aan werkgevers die mensen met een ondersteuningsbehoefte aannemen. In de opvang van vluchtelingen kiezen we voor gastvrijheid en rechtvaardigheid. Kwaliteit, veiligheid en goede begeleiding staan centraal, zowel voor vluchtelingen als voor omwonenden van opvanglocaties.

WONEN

De woningnood is hoog, ook in onze gemeente. CDA Waadhoeke gaat volop aan de slag met het realiseren van betaalbare en passende woningen, in de wetenschap dat die uitdaging ingewikkeld is. We zetten in op actief grondbeleid, waarbij de gemeente zelf eigenaar en/of ontwikkelaar van bouwgrond is.

Uitbreiding van het woningaanbod realiseren we het snelst als we dat kleinschalig aanpakken: een 'straatje erbij' voor ieder dorp of iedere wijk. Ook flexwoningen kunnen op korte termijn verlichting bieden. Bij tijdelijke bewoning gaan we voor woonvergunningen die minimaal 15 jaar gelden. Een langere periode geeft rust en duidelijkheid en draagt substantieel bij aan een oplossing voor het woningtekort.

CDA Waadhoeke wil verder eigen initiatieven als woningsplitsing of het bijbouwen van een woning op het eigen erf, makkelijker maken.

WERKEN & MOBILITEIT

Lokale ondernemers zijn het kloppend hart van onze economie. We willen hen meer kansen geven bij gemeentelijke aanbestedingen en de regeldruk verminderen. Starters, creatieve makers en circulaire initiatieven bieden we ruimte in bijvoorbeeld leegstaande schoolgebouwen. Ook seizoensgebonden ondernemers kunnen hier terecht.

Om jongeren aan de regio te binden én de lokale economie te versterken, zetten we een banenbeurs op waar bedrijven en (mbo-)studenten elkaar kunnen vinden. Voor economische vitaliteit en leefbaarheid is goede bereikbaarheid en mobiliteit belangrijk. CDA Waadhoeke wil ontbrekende schakels in het fietspadennetwerk opvullen, zoals de Gernierswei. Waar nodig krijgen bestaande fiets- en wandelpaden een upgrade, bijvoorbeeld bij Schalsum-Boer, Wijnaldum-Sexbierum en 't Laaisterpadsy. Daarnaast maken we ons hard voor toegankelijk en effectief openbaar vervoer in de hele gemeente.

We kiezen voor tijdig en doelmatig onderhoud van wegen, paden en vaarroutes en zetten een tandje bij in het bermonderhoud, met het oog op de verkeersveiligheid. Doordacht onderhoud combineren we met het vergroten van de biodiversiteit. In en rond Franeker investeren we in meer verkeersveiligheid door zwaar verkeer zoveel mogelijk uit het centrum te weren. We herstructureren de infrastructuur in en rond Franeker voor betere bereikbaarheid én meer groen.

LANDSCHAP & LANDBOUW

Landbouw is belangrijk voor onze economie en onze leefbaarheid. CDA Waadhoeke wil met boeren werken aan een toekomst waarin zij kunnen blijven boeren, met ruimte voor vernieuwing, verduurzaming en samenwerking. Landbouw en natuur kunnen elkaar versterken. Via Agrarisch Collectief Waadrâne en Westergo werken we samen met boeren aan het behoud van weidevogels en het bevorderen van biodiversiteit.

Bij grote projecten zoals de dijkversterking tussen Koehoal en Lauwersmeer, zorgen we voor goede inspraakmogelijkheden en gedragen beleid. CDA Waadhoeke zet zich ervoor in dat de invloedssfeer van het Waddengebied als Natura 2000-gebied buitendijks blijft. Daarnaast maken we beleid tegen leegstand en verpaupering van vrijkomende agrarische goederen, samen met boeren en dorpsbelangen.

DUURZAAMHEID & CIRCULARITEIT

Duurzaam beleid is een zaak van rentmeesterschap: we willen een gezonde aarde doorgeven aan volgende generaties. Daarbij hoort dat we grondstoffen steeds opnieuw gebruiken: circulariteit. CDA Waadhoeke stimuleert bedrijven en organisaties bij circulaire oplossingen en subsidieert die zo nodig.

Bij nieuwbouw van woningen zetten we in op klimaatadaptieve maatregelen als wadi's: greppels voor de tijdelijke opvang van (extreme) regenbuien. We willen innovatieve oplossingen voor warmtevoorziening verkennen, ook samen met inwoners. De gemeente houdt daarbij de regie, vanuit de verantwoordelijkheid om warmte te leveren.

Verder verkennen we de mogelijkheden voor nieuwe dorpsmolens. Die dragen bij aan de energietransitie én aan de sociale samenhang. Vanuit diezelfde gedachte ondersteunen we lokale energiecoöperaties en initiatieven voor lokale energieopslag. Ook zonne-energie kan op onze steun rekenen, maar dat mag niet ten koste gaan van landbouwgrond. We zijn tegen grootschalige zonneparken op vruchtbare landbouwgrond. In plaats daarvan kijken we naar mogelijkheden voor een kleinschalige kernreactor ('Small Modular Reactor', SMR), die energie en restwarmte levert.

Grond die op de ene plek in de gemeente is afgegraven, moet beschikbaar blijven voor andere plekken waar gebouwd gaat worden. Dat zorgt voor flexibiliteit en verkleint risico's zoals prijsstijgingen of beperkte beschikbaarheid. CDA Waadhoeke is daarom voorstander van eigen grondposities voor de opslag van (bouw)grond.

Net als met energie moeten we ook met water duurzaam omgaan. CDA Waadhoeke maakt daarom subsidies mogelijk voor waterbesparende maatregelen die inwoners, bedrijven of (sport)verenigingen nemen.

CDA Waadhoeke maakt zich zorgen over de aanhoudende bodemdaling en de gevolgen daarvan voor landbouw, woningen en infrastructuur. Bodemdaling tast de leefbaarheid en economische kracht van onze gemeente aan. Het CDA wil inzetten op een evenwichtige aanpak, samen met boeren, bewoners en overheden. Daarbij is oog nodig voor waterbeheer, toekomstbestendige landbouw en betaalbare oplossingen. De veiligheid en het behoud van het Friese landschap staan voorop.

TOERISME

Onze gemeente heeft veel moois te bieden voor toeristen. CDA Waadhoeke wil het toeristische aanbod nog beter onder de aandacht brengen, nationaal en internationaal. Ook willen we fiets-, wandel- en vaarroutes koppelen aan het Planetarium als UNESCO Werelderfgoed, maar ook aan kunst, (cultuur)historie en streekproducten. We willen bovendien het bestaande toeristische aanbod uitbreiden.

Zo wordt het voor toeristen aantrekkelijker om langer te blijven.

Voor de huisvesting zetten we in op kleinschalige logiesaccommodaties en camperplekken. We willen de toeristenbelasting laten terugvloeien naar de sector zelf, om die te versterken.

FINANCIËN

CDA Waadhoeke staat voor solide financieel beleid. Onze ambities passen bij wat financieel haalbaar is. We investeren in gemeenschap, leefbaarheid, veiligheid en in de toekomstbestendigheid van onze gemeente. We laten inwoners zien waar hun belastinggeld naartoe gaat, met heldere informatie over keuzes en uitgaven. Daarmee versterken we het vertrouwen.

DIENTSTVERLENING

Wij staan voor een dienstbare gemeente, die luistert, meedenkt en handelt in het belang van inwoners. Communicatie is helder: de gemeente zegt wat ze doet en doet wat ze zegt. Digitale dienstverlening gaat samen met persoonlijk contact. Bij het maken van beleid gaat CDA Waadhoeke steeds in gesprek met bewoners over echte oplossingen voor echte problemen. We vragen daarbij ook de inzet van onze gesprekspartners.

Waadhoeke heeft al een kinderburgemeester en een jongerenraad. CDA Waadhoeke voegt daar een ouderenraad aan toe, om ook de oudere generatie een volwaardige plek aan de gesprekstafel te geven.

OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

Iedereen wil zich veilig voelen in de eigen woonomgeving. Een doelmatige inzet van politie en Boa's is voor CDA Waadhoeke een van de prioriteiten in het gemeentelijk beleid. Daarmee zorgen we voor leefbaarheid, verkeersveiligheid en het tegengaan van overlast. We ondersteunen daarnaast initiatieven als Buurt WhatsApp-groepen en andere vormen van buurtpreventie.

Voor ondermijning en georganiseerde criminaliteit is geen plaats in Waadhoeke. Samen met onder meer politie en justitie treden we hier hard tegen op.